Bohatí Chudáci

ROMÁN : : : : MAĎARSKY NAPSAL M. JÓKAI

"Po dlouhém čekání byl jsem konečně připuštěn k panu okresnímu řediteli. Je to hodný, dobrosrdečný pán, jenom že trochu zhurta mluví; avšak se sprostými lidmi, jako já jsem, nelze snad ani jinak jednati. Zpropadený pes Pozor šel za mnou až k němu do kanceláře. Div jsem neomdlel, když jsem to zpozoroval, neboť pes má ještě předloňskou známku. Již dvě léta jsem daň za něho neplatil. Jak lehko mohl jsem upadnouti v pokutu. Na štěstí ho sluha záhy zpozoroval a vyhodil ho. Pan ředitel mluvil se mnou velice krátce.

"Tak co chcete, ven s tím! Vykašlete se honem!" Tak na mne spustil. Jazyk se mi pletl strachem před tímto pánem, i začal jsem něco vypravovat, načež on zase mne napomínal, abych nezačínal od Adama, ačkoli se Adam jmenuji. Pověděl jsem tedy, že potřebuji vysvědčení chudoby."

"Proč jste to neřekl hned? — Jděte tam k tomuto pánovi, sedícímu u stolku v koutě; povězte mu svoji záležitost, udejte svůj byt, načež on ještě dnes přijde k vám a vše vyšetří a podá mi o vjsledku své komise zprávu. Za to netřeba platiti. S Bohem!"

"U druhého pána v koutě vyřídil jsem vše v několika minutách. A tak tu tedy jsem! Mám hlad jako vlk!"

Paní Zuzanka spokojena s výsledkem výpravy mužovy odběhla a v mžiku se vrátila se šunkou, kterou byla dostala od strážníka Johánka. Adam Kapor žasnul a uspokojil se teprve, když mu bylo řečeno, že šunka určena byla ke zničení, poněvadž jest trichinovitá.

"Ach, to je dobře! Chtěl jsem se usmrtiti ranou z bambitky a teď to mohu učiniti pomocí šťavnaté šunky! Jaké to štěstí! — Pojď sem, anděle smrti, spolknu tě, nebo spolkni ty mne!"

Staroch zasedl ke stolu, otevřel svůj kapesní nůž a chutě zajel jím do kypré šunky. Ani své ženě, ani slečně Lydii ničeho nenabídl. Za to svému psovi předložil tři veliké kusy.

"Ty umřeš se mnou, Pozore! Všude jsi mne provázel; můžeš mne provázeti také na onen svět!"

Také straka se k němu přiblížila, avšak odehnal ji.

"Jdi pryč! K tomu nemám práva. Tys majetkem mé ženy a musíš tedy zůstati na živu. Co bych s tebou v nebi dělal, ty žvatlavá strako!"

Kapor jedl jako o závod, až se toho paní Zuzanka hrozila.

"Ale muži, snad už máš dost! Mohlo by ti to uškoditi."

"To právě chci! Ano přeji si, aby mne to usmrtilo. Kéž by Prozřetelnost uštědřila nějakého otráveného vína, aby smrt byla jistější."

Ani se nenadál, že také toto jeho přání bude splněno. Sotva své přání dořekl, již zde bylo víno.

Paní Zuzanka postavila na stůl láhev červeného vína. Stařec byl by jistě vyprázdnil láhev jedním douškem, avšak opatrná žena to předešla a sama do sklenky mu odlila.

"Teď aby přišel onen pán od úřadu, jemuž uloženo u nás vyšetřiti, že opravdu jsme chudí," pravil Adam Kapor, když byl sklenku vyprázdnil.

A ku podivu: také toto jeho přání se v téže chvíli splnilo!

Někdo venku zaklepal a nečekaje na obvyklé vyzvání, otevřel dvéře. Jakýsi pán šoural se poněkud podivně do kuchyně. Byl vysoký, hubené tváře žlutavě bledé, porostlé světlým a velice řídkým vousem. Měl na sobě dva letní kabáty, z nichž spodní byl delší než kabát svrchní. Z jedné kapsy čouhal mu papír a veliké péro. Patrně měl s sebou také inkoust. Špičky jeho bot silně byly zahnuté a skvěly se na nich mohutné příštipky. Na rukou měl tmavé vlněné rukavice, místy spravované látkou světlejší. Na hlavě měl starý, notně sešlý cylindr, který s počátku ani nechtěl sundati.

"Prosím za odpuštění! Patrně nejsem na pravém místě. Byl jsem vyslán k "chudé" rodině, abych její stav vyšetřil. Bydlí zde Adam Kapor?"

Staroch vesele vyskočil.

"Ach, toť onen pán, jemuž jsem v kanceláři udal svoji adresu. — Prosím, jste na dobrém místě. — Jsem Adam Kapor a tamto jest moje žena."

"Jak příjemné teplo tady máte! V kanceláři musím sobě na ruce dýchati! Takhle se u nás v úřadě topivem neplýtvá!"

"Prosím poníženě," vysvětlovala paní Zuzanka, "jsem chudá pradlena a musím tedy topiti."

"Chudá pradlena? Toť výnosné zaměstnání! A jste vy Adam Kapor?"

"Ano, prosím, jsem ze služby propuštěný železniční hlídač."

"Ale dobře se vám daří, jak vidím," pravil pán, pohlížeje poněkud závistivě na šunku.

Paní Zuzanka zpozorovala jeho toužebné a závistivé pohledy.

"Prosím, milostivý pane, račte si přisednouti; bude pro nás velikou ctí, když s námi pojíte kousek šunky."

Po těch slovech přišoupla židli ke stolu a položila vedle mísy se šunkou čistý talíř.

Adam Kapor šeptal své ženě:

"Chceš, aby také tento člověk zemřel?"

Avšak paní Zuzanka rovněž šeptmo odpověděla:

"Krásnější smrtí nemohl by ani sejíti, než kdyby zemřel po této šunce."

"Máš pravdu ženo!"

Milostivý pán nečekal na nové pozvání, nýbrž sedl hned ke stolu.

Paní Zuzanka přinesla potom Kraňcův koš s noži a dala milému hostu vybrati.

"Račte si, milostivý pane, vzíti nějaký nůž. K šunce třeba ostrého nože."

"Tolik nožů! Toť celé skladiště nožířovo!" bručel Makarius Sykal, jakž jmenoval se totiž tento úřední člověk. "Toť hrozný blahobyt. Tito chudí lidé mají, co by krájeli!"

Hubenými svými prsty vybral si veliký zavírák, jenž byl asi hodně ostrý, neboť vnikal hluboko do šunky. Milostivý pán nepohrdnul pozváním chudých lidí. Jedl jako člověk, jemuž vítána je každá příležitost k naplnění žaludku.

Paní Zuzanka zpozorovala, že pán zvláště nedůvěřivě dívá se na velikou zásobu nožů.

"Prosím poníženě," počala opět, "toto jest zboží jistého chudého Slováka, jenž prodává nože. Nechal si koš u nás, poněvadž venku prší; prodává dnes nádobí."

"Tedy máte zde také chudého Slováka? A kdo jest ona slečna u šicího stolku?"

"Toť zcela řádná švadlena, které pronajali jsme zde vedle malý pokojíček."

"Jest slečna úředně hlášena?"

Na tuto poznámku dala slečna Lydie sama odpověď.

"Prosím, zde jest můj ohlašovací list."

Makarius přečetl podaný mu list velice pozorně.

"Skutečně, Lydie Gratulinova, švadlena. Ukažte mi své prsty!"

Slečna ukázala mu bez ostychu obě své ruce.

"Vaše prsty nejsou rozpíchány!"

"Jak vidíte, zabývám se jemným vyšíváním, při němž jehla nepřichází tak snadno s prsty do styku."

"To může býti!"

Odvrátil se nyní od slečny a prohlížel si zařízení kuchyně, při čemž ani na okamžik v jídle neustal.

"A co jest v onom koši?" zeptal se paní Zuzanky.

"V tom jest opět majetek chudé preclíkářky. Ponechala si koš u nás a s druhým košem vyšla za svým obchodem."

"Ještě jedna "chudá," která má plný koš preclíků," bručel milostivý pán. "A čí jest tato hromada cibule?"

"Jest majetkem chudé zelenářky, rovněž naší sousedky."

"Ó svatý proroku Eliáši, jenž jsi na poušti živen byl od havranů! Mohu-li si někdy u večer potříti opečený svůj chléb kouskem česneku, seběhne se druhého dne kolem mne celá kancelář a žádá si věděti, kde jsem vzal tolik česneku. A dostanu-li někdy náhodou celou cibuli, těším se aspoň dva dny její vůní a teprve třetího dne ji rozkrojím. A tito zde mají takovou zásobu cibule, že by stačila pro celou setninu vojska. To jsou roztomilí chudí lidé!"

"Dej maso!" ozvala se straka, jež dotěrně posadila se na lenoch židle, na níž Makarius Sykal právě seděl.

"Aj, také ptáky máte, milá paní? A ještě k tomu mluvícího ptáka! S tím byste mohli vydělávati peníze!"

"Osle, hloupej, osle!" křičela straka.

Toto se milostivému pánovi tak zalíbilo, že poprvé objevil se slabý úsměv na jeho vyhublé tváři. Blahosklonně podal strace kus šunky, kterou tato nemohla hned pozříti a proto sletěla na zem. — Tady ale očekávalo ji nemilé překvapení. Pozor jako střela vyrazil ze svého úkrytu pod postelí a maso ptákovi vzal.

"Hleďme, také psa si držíte!"

A aby úžas jeho byl dovršen, ozval se náhle ze sklepního bytu dětský pláč.

"Hehe? A co je to? Pláč malého děťátka!"

Slečna Lydie se zvedla, nabrala ze své zásoby do malého hrnečku mléka a šla s tím do sklepa.

"Děťátko máte? Aj, aj!" posmíval se Makarius Sykal; "šťastní chudí! Slečno Gratulinova, k tomu maličkému vám gratuluji!"

"Co vás napadá, milostivý pane," namítala paní Zuzanka. — "Toto dítko patří chudému muzikantovi, jemuž před rokem žena zemřela."

"Nu dobrá — také muzikanty máte v domě! Toť žijete opravdu jako v ráji." Pan Makarius po těch slovech odložil nuž, utřel si ústa modrým kapesním šátkem, odkašlal si a počal vážně: "A nyní přejděmež k věci nejdůležitější. Odkud máte tu šunku? — Řekněte mi to, vy z práce propuštěný železniční hlídači!"

Avšak Adam Kapor z poslední rozmluvy neslyšel ani slova. Bylť usnul po tučné večeři ve své lenošce.

"Pěkný hlídač! Usne uprostřed společnosti! Nyní se nedivím, že ho propustili ze služby u dráhy. Hej! Strýče Adame! — Vlak jede!"

Poslední tato slova procitnuvšího starce velice polekala.

"O běda, vlak jede!" zvolal a vyskočil ze své lenošky tak prudce, že povolil až stůl se vším, co na něm bylo.

"Nepřejela ho lokomotiva?" ptal se Adam Kapor ve své pomatenosti.

"Šunce ničeho se nestalo," pravil Makarius Sykal oprašuje cípem svého kabátu okrájenou šunku, již byl ze země zvedl.

Paní Zuzanka postavila mezi tím stůl a několika štulci do zad pomohla svému muži k vědomí.

"A nyní budeme pokračovati u výslechu," pravil Makarius a obrátiv se ke starci pravil: "Rád bych věděl, jak přišla celá košická šunka na váš stůl. Vše nezdá se mi býti v pořádku."

V téže chvíli vrátila se slečna Lydie a zaslechnuvši, oč jde, pravila:

"Nač se namáháte s takovým výslechem? Šunku dal kdosi mně darem."

Makarius v udivení se na ni zahleděl.

"Kdo jest tento 'kdosi'?"

Slečna neodpovídala.

"Teď jsem doma! Tedy jistý "kdosi!" Toť jste mi pěkná švadlena, slečno!"

"Z toho jsme šťastně vyvázli," šeptala paní Zuzanka svému mužovi.

Avšak tento chvěl se zlostí na celém těle.

"Ne, ne! Tomu nedopustím! Toť lež! Nestrpím, aby k vůli mně čest tohoto děvčete byla poskvrněna. Povím pravdu!"

"Probůh, vždyť způsobíš tím nepříjemnosti Johánkovi!" šeptala mu paní Zuzanka.

"Raději Johánkovi než Lydii! Uvrhne-li se podezření na čest mužovu, lze to snadno napraviti, avšak čest mladé dívky jednou poskvrněná nedá se tak snadno očistiti. Prohlašuji tedy, že šunku dal nám strážník Jan Pacal."

Nyní uznala paní Zuzanka za dobré zase zakročiti a vysvětliti pánovi od úřadu, že Jan Pacal či pan Johánek jest policejní strážník, jenž obývá v témže domě podkrovní světničku a že právě odpočívá po namáhavé službě. — Pan Johánek však ve své podkrovní světničce nespal a dobře slyšel, co se dole v kuchyni povídalo, a než se společnost nadála, ocitl se v jejím středu.

Právě když vcházel, spatřil, kterak slečna Lydie zmocnila se nepozorovaně sešlého cylindru Makariova a zmizela s ním ve své komůrce.

Pan Johánek klidně vysvětlil, že šunka pochází ze zásoby uzenářského zboží, jež mělo býti z rozkazu městského fysikátu zničeno, poněvadž bylo podezřelým, že jest trichinovité.

"Cože? Tato šunka byla trichinovitá? A vy jste mne pozvali, abych z ní jedl? Toť zločin! Chcete mne otráviti!"

Při těch slovech držel si Makarius obě ruce na žaludku a pobíhal po kuchyni jako zoufalý.

Starému Kaporovi bylo líto tohoto člověka i přistoupil k němu a objav ho pravil dobrosrdečně:

"Odevzdejte se osudu, milý pane! Hleďte, také já jsem pojedl notnou část této šunky trichinovité. Chutnala mi znamenitě. Zemřeme společně krásnou smrtí."

"Já však nechci zemříti! Očekávám právě své povýšení. Stanu se v nejbližších dnech výpomocným koncipientem. Dejte mi rychle nějakého protijedu!"

"Co je to, prosím?" optala se horlivě paní Zuzanka.

"Červené víno! Silné červené víno! Trichiny lze usmrtiti jedině taninem, když se ho hned použije."

"Ach, jaké štěstí! Takového protijedu máme dosti," radovala se paní Zuzanka a odběhla ke skříni, z níž vyňala pečlivě zandanou láhev.

Panu Makariovi se zdálo, že trichiny počínají už v jeho útrobách své zhoubné dílo a proto přímo zuřivě chopil se sklenky naplněné červeným vínem. Bez odpočinku vyprázdnil tři sklenky a teprve potom si oddychl. Zraky jeho spočinuly na láhvi, z níž paní Zuzanka mu nalévala.

"I podívejme se! Nejjemnější červené víno! To jste mi pěkní chudí! A nestydíte se žádati za vysvědčení chudoby, abyste mohli býti přijati do chudinského ústavu? Na, dobrá, napíšu protokol!"

Vyňal z kapsy arch papíru, postavil na stůl lahvičku s inkoustem a počal spěšně psáti. Co psal, nikdo nevěděl, avšak všichni tušili, že není to nic příznivého.

"Ó, běda," naříkal si starý Kapor, "teď nás pošlou místo do chudobince někam do káznice!"

V téže chvíli udělal pan Makarius na papíru velikou kaňku, kterou s tatečně setřel rukávem [illegible]ka:

"Tak, s tím jsme hotovi; půjdeme o dům dále!"

Vstal a rozhlížel se po svém klobouku.

"Kde jest můj klobouk?"

Poněvadž nikdo neodpovídal, opětoval svoji otázku způsobem poněkud podrážděným.

Teprve nyní vyšla slečna Lydie ze své komůrky a podávala písaři pěkně upravený klobouk.

Pan Makarius klobouk přijal, avšak byl nejvýš překvapen jeho změněným zevnějškem.

"To není můj klobouk! Můj byl starý, sešlý. Ale je to přece on; tuto jest mé jméno na podšívce."

"Vyžehlila jsem jej poněkud," řekla slečna Lydie.

"Vyžehlila jste jej? A tím se stal tak pěkným? Vždyť vypadá nyní jako nový!"

S usměvavou tváří prohlížel si klobouk se všech stran.

"Takového klobouku nemá nikdo v celé naší kanceláři. Až ho uvidí náš expeditor, jenž jest největším parádníkem, zalkne se závistí. — Na a což?"

(Pokračování.)

Jsme zakladateli zdárně prospívající

české osady v Kalifornii

bliže města Hamilton City, v údolí Sacramento, jež jest světoznámé svou plodností jak obilin tak i veškerého ovoce. Pozemky prodáváme dosud po $85.00 akr, za kterouž to cenu mohou i méně zámožní krajané pořiditi si pohodlný domov v krásné Kalifornii.

Dále hledáme kupce na renč o 1100 akrech výtečného pozemku po $50 akr, jejž by rozdělil na menší dílce, na něž bychom rádi získali jednatelství prodejné.

Máme mnoho jiných rozsáhlých renčí o tisících akrů za velmi nízké ceny od $15.00 výše.

Udělejte si příjemný zimní výlet k nám na prohlídku krajiny.

W. J. BULIN & CO,

Hamilton City, California

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích

z pivovaru

FREMONT BRW'G CO.

FREMONT, NEBRASKA

Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecné oblíbené a odporučené lékaři Pakli se chcete posilnit, objednejte si je!

Metz Bros. Brewing Co.

Telefon Douglas 119

Vaří a lahvují vyborné jen pivo.

Můžete se na tento starý a osvědčený závod spolehnouti.

NEJSTARŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v čísle 306 Farnam ulice.

Pravá importovaná piva na čep. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hofbrau [illegible]unich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Bush a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci.

Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaze.

FRANKYUN

vlastní čistě a hojně zásobený

řeznický a uzenářský obchod

V ČÍSLE 2206 JIŽ. 16. UL., OMAHA.

Bohatý výběr čerstvého masa, nejlepší jakosti a za ceny nejlevnější. Veškeré výrobky uzenářské [illegible] se té nejlepší jakosti. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 3422.

Václav Kozák,

910 BANCROFT ULICE, OMAHA, NEBR.

vlastní moderní závod **řeznický a uzenářský**

Zásoby čerstvého masa, jakož i všeliké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zajisté, že podruhé přijdete zas. — Zboží na požádání dováží do domu. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 4788.

Frank Svoboda

Umělecký závod

POMNÍKOVÝ

Největší

sklad pomníků

ve Spojených Státech

1215-25 So. 13th Str.

OMAHA, NEBR.

Phones:

Office: Douglas 1872.

Residence: Douglas 5216.

Pivo, které přišlo [illegible]. Staré německé 'Duplák' pivo je vařeno dle staré německé formule odborným sládkem, jenž pivu rozumí důkladně.

WM. JETTER,
[illegible] N Street,
Telephone South [illegible]
SOUTH OMAHA, NEB.

HUGO F. BILZ,
1324 Douglas Street,
Telephone Douglas 1542.
OMAHA, NEB.

JETTER BREWING COMPANY

SOUTH OMAHA, NEB.